

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ”**

(галузь знань 08 “Право”,
перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень,
спеціальність 081 “Право”)

**для студентів IV курсу
Факультет прокуратури**

**Харків
2022**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності” (галузь знань 08 “Право”, перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень, спеціальність 081 “Право”) для студентів IV курсу факультету прокуратури НЮУ ім. Я. Мудрого / уклад.: Л. М. Москвич, А. В. Лапкін [та ін.]. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. – 70 с.

У к л а д а ч і: І. В. Бородіна,
А. В. Лапкін,
Л. М. Москвич,
Р. Р. Трагнюк

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна “Основи прокурорської діяльності” розглядає сукупність взаємопов’язаних положень загальнотеоретичного, правового та методичного характеру щодо організації та діяльності прокуратури України.

Мета вивчення даної дисципліни – дати майбутнім юристам чітке уявлення про головні напрями діяльності прокуратури України, сутність і значення прокурорської діяльності в Україні, цілі і завдання діяльності прокуратури, сучасний стан, проблеми та перспективи вдосконалення органів прокуратури України, правові основи діяльності, засади організації та діяльності, структуру органів прокуратури.

Курс має своїм завданням допомогти студентам отримати загальні знання щодо організації і функцій прокуратури. Оволодіння цими знаннями допоможе сформувати уявлення про зміст діяльності прокуратури та виявити індивідуальну зацікавленість тим чи іншим напрямом її діяльності.

Навчальна дисципліна “Основи прокурорської діяльності” за своїм предметом є комплексною, оскільки вивчення організації та діяльності прокуратури вимагає звернення до положень і матеріалів таких навчальних дисциплін, як адміністративне право, конституційне право, кримінальний процес, цивільний процес, трудове право, екологічне та земельне право, кримінально-виконавче право, організація судових та правоохоронних органів, судове право тощо. Під час її викладання студентів знайомлять також з матеріалами, які не охоплюються предметом інших навчальних курсів.

Одна із особливостей цієї дисципліни полягає в тому, що студенти повинні ознайомитися з численними нормативними актами, до яких належать не лише закони та кодекси України, а й міжнародно-правові акти, що встановлюють стандарти прокурорської діяльності, рішеннями Конституційного Суду України щодо статусу та повноважень прокуратури, наказами Генерального прокурора та ін. Становище ускладнюється ще й тим, що триває процес реформування прокуратури, а також інших судових і правоохоронних органів України, з якими вона взаємодіє.

При вивченні “Основ прокурорської діяльності” викорис-

туються різні форми навчання: лекції, практичні (семінарські) заняття, індивідуальне консультування викладачем студентів із проблемних питань; колоквіуми, експериментальні форми практичних робіт, тестування, написання контрольних робіт, вирішення практичних ситуацій; самостійна робота студентів із нормативними та літературними джерелами, що рекомендовані для вивчення в межах курсу.

Практичні заняття (семінарські) – одна з головних форм навчання. Їх метою є засвоєння основних теоретичних положень і відпрацювання навичок практичного застосування правових норм, що регулюють діяльність прокуратури. Цей вид роботи проходить у формі відповідей студентів на теоретичні питання, виконання практичних завдань, ділових ігор, ознайомлення з конкретними практичними прикладами. Із найважливіших теоретичних тем проводяться колоквіуми. Перевірка знань здійснюється також завдяки проведенню поточного контролю.

Значна увага приділяється самостійній роботі студентів та проведенню індивідуальних консультацій з ними. Виконання самостійної роботи дає можливість студенту закріпити та поглибити теоретичні і практичні знання, отримані у процесі вивчення окремих тем, удосконалити навички роботи з різними інформаційними джерелами, навчитися інтерпретувати матеріали ЗМІ, аналізувати навчальну та наукову літературу, практику роботи прокуратури, отримати навички дослідницької роботи.

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який має на меті перевірити рівень засвоєння теоретичних знань, умінь застосовувати ці знання при розв'язанні конкретних професійних завдань, а також самостійно працювати з науковою та навчальною літературою.

У результаті вивчення дисципліни “Основи прокурорської діяльності” студенти повинні:

знати сутність прокурорської діяльності, її характерні ознаки, завдання та функції прокуратури; поняття і значення принципів організації та діяльності органів прокуратури; організацію роботи й управління в органах прокуратури України;

уміти розкрити правовий статус прокурорських працівників, особливості проходження ними служби в органах прокуратури; поняття, значення і сутність кожної засади організації та ді-

яльності органів прокуратури; правильно тлумачити та застосовувати ці норми при вирішенні практичних ситуацій;

оволодіти відомостями про систему органів прокуратури та організаційно-структурну побудову кожного з рівнів (ланок) цієї системи;

розуміти специфіку повноважень Генерального прокурора та підпорядкованих йому прокурорів;

вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності органів прокуратури.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА. Прокуратура України: завдання, засади, система					
1	Правові основи діяльності прокуратури України	10	2	2	6
2	Засади організації та діяльності органів прокуратури України	12	4	2	6
3	Система органів прокуратури України	10	2	2	6
4	Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів	14	4	4	6
ОСОБЛИВА ЧАСТИНА. Основні напрями прокурорської діяльності					
5	Організація і процесуальне керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку	15	6	4	5
6	Підтримання публічного обвинувачення в суді	10	2	2	6
7	Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян	10	2	2	6
8	Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом	9	2	2	5
	Разом	90	24	20	46

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Прокуратура України: завдання, засади, система

1. Правові основи діяльності прокуратури України

Поняття і класифікація правових основ прокурорської діяльності. Конституційні основи діяльності прокуратури України. Закон України “Про прокуратуру” як основне джерело правового забезпечення органів прокуратури. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти. Відомчі акти Генерального прокурора. Міжнародно-правові стандарти діяльності прокуратури.

2. Засади організації та діяльності органів прокуратури України

Поняття, значення та система засад організації та діяльності прокуратури України. Засади верховенства права та гуманізму. Засада законності. Засада справедливості діяльності прокуратури. Засади неупередженості і об’єктивності. Засада незалежності. Засада політичної нейтральності прокуратури. Засада недопустимості незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади. Засада поваги до незалежності суддів. Засада прозорості прокурорської діяльності. Засада презумпції невинуватості. Засада неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки. Засада єдності. Засада централізації прокуратури. Засада здійснення функцій прокуратури виключно прокурорами. Засада публічності. Засада демократизму. Засада професіоналізму прокурорів. Засада територіальності. Засада спеціалізації. Засади зональності та предметності.

3. Система та структура органів прокуратури України

Система органів та установ прокуратури України. Генеральний прокурор: повноваження, порядок призначення та звільнення. Структура та загальна характеристика органів прокуратури: Офіс Генерального прокурора; обласні прокуратури; окружні прокуратури; Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Генеральна інспекція. Органи, що забезпечують функціонування прокуратури: органи прокурорського самоврядування (всеукраїнська конференція прокурорів; Рада прокурорів України); Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокуратури; орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів; Тренінговий центр прокурорів України.

4. Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів

Поняття і правове регулювання служби в органах прокуратури. Правовий статус прокурорів. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора. Порядок зайняття посади прокурора окружної прокуратури. Призначення прокурора на тимчасово вакантну посаду. Переведення до іншого органу прокуратури. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарне провадження щодо прокурора. Адміністративні посади в органах прокуратури. Звільнення прокурора з посади. Припинення, зупинення повноважень прокурора. Матеріальне та соціальне забезпечення прокурорів. Особливості статусу прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Моральні засади прокурорської діяльності. Якісті, необхідні для прокурора. Етикет поведінки прокурорів.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Основні напрями прокурорської діяльності

5. Організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими

слідчими і розшуковими діями органів правопорядку

Предмет і завдання участі прокурора у досудовому розслідуванні. Правові основи організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням: поняття і форми. Повноваження прокурора під час здійснення організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Повноваження прокурора на початковому етапі досудового кримінального провадження. Організація і процесуальне керівництво при проведенні гласних та негласних слідчих (розшукових) дій. Участь прокурора при повідомленні про підозру. Вирішення прокурором питань щодо застосування запобіжних заходів. Вирішення прокурором питань щодо продовження строків досудового розслідування, а також зупинення досудового розслідування. Роль прокурора при закінченні досудового розслідування. Організація участі прокурора у досудовому розслідуванні. Координаційна діяльність прокуратури у сфері протидії злочинності. Поняття, предмет та завдання прокурорського нагляду за негласними та іншими розшуковими діями органів правопорядку. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність. Організація роботи по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.

6. Підтримання публічного обвинувачення в суді

Поняття публічного обвинувачення та завдання прокурора в судовому кримінальному провадженні. Підготовка прокурора до участі в судовому розгляді. Повноваження прокурора, який підтримує публічного обвинувачення в суді. Участь прокурора у підготовчому судовому провадженні. Участь прокурора в судовому слідстві. Промова прокурора в суді: структура і зміст. Відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення в суді, зміна публічного обвинувачення та висунення додаткового обвинувачення: підстави, порядок і правові наслідки. Участь прокурора в судовому провадженні з оскарження судових рішень. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

7. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян

Предмет та завдання нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру. Правові основи нагляду прокурора за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях тримання затриманих та попереднього ув'язнення. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях позбавлення або обмеження волі. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Акти прокурорського реагування на порушення законів в установах виконання кримінальних покарань.

8. Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом

Сутність і завдання представництва прокуратурою інтересів держави в суді. Правові основи представництва прокуратурою інтересів держави в суді. Приводи та підстави представництва прокуратурою інтересів держави в суді. Форми представництва прокуратурою інтересів держави в суді. Досудовий етап реалізації прокурором функції представництва. Організація роботи прокурора щодо підготовки позовів і заяв до суду. Участь прокурора у судовому розгляді справи. Оскарження прокурором рішень суду при здійсненні функції представництва. Участь прокурора у виконавчому провадженні. Реалізація прокурором функції представництва у цивільному, господарському, адміністративному та кримінальному судочинствах.

4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Методичні поради. Виконання практичних завдань покликане сприяти засвоєнню студентами теоретичного матеріалу і формуванню у них навичок роботи із законодавством у конкретних ситуаціях.

Практичні завдання виконуються письмово в окремому зошиті в позааудиторний час і обговорюються на занятті.

Рекомендується працювати за такою схемою:

- визначення теми і питання, на яке розраховане завдання;
- з'ясування сутності справи;
- обрання норм законодавства, яким регулюється наведена ситуація;
- визначення, чи було у даній ситуації порушення закону та в чому конкретно воно полягало;
- визначення, який саме акт прокурорського реагування треба використати;
- надання пропозицій щодо усунення порушення закону.

Практичні завдання у формі тестів виконуються шляхом обрання правильної відповіді з кількох запропонованих.

Кожне завдання також передбачає відповідь на додаткові питання, сформульовані до нього.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Т е м а 1. Правові основи діяльності прокуратури України

П л а н

1. Поняття і класифікація правових основ прокурорської діяльності.
2. Конституційні основи діяльності прокуратури України.
3. Закони та підзаконні акти, що регламентують організацію та діяльність прокуратури
4. Місце прокуратури в системі державних органів України.
5. Мета та завдання діяльності прокуратури.

6. Функції прокуратури: поняття та види.

7. Міжнародно-правові стандарти діяльності прокуратури.

Завдання

1. Конституційний договір між Президентом України і Верховною Радою України від 1995 р., Кримінальний процесуальний кодекс України; Закон України “Про Державний бюджет України”, Закон України “Про оптові ринки сільськогосподарської продукції”, Рекомендація ПАРЄ “Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві закону”, Договір між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, Договір між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про довгострокове співробітництво щодо використання ракети-носія “Циклон-4” на пусковому центрі Алкантара, наказ Генерального прокурора “Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні”, рішення Конституційного Суду України № 13-рп/2004 від 22.06.2004 р. (справа про Дисциплінарний статут прокуратури України), рішення Конституційного Суду РФ “Про участь прокурора в кримінальному переслідуванні”, постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику застосування судами запобіжного заходу у вигляді взяття під варту”, Інструкція МВС “Про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події”.

Назвіть серед перелічених вище правові джерела діяльності прокуратури України. Обґрунтуйте свій вибір.

2. Наказом Генерального прокурора на прокуратуру покладається функція кримінального переслідування. Передбачені розподіл обов’язків з виконання цієї функції та повноваження прокурорів при її здійсненні.

Оцініть правомірність такого акта. Які правові наслідки для нижчестоящих прокурорів він створює? Яким чином можна вплинути на зміст наказу?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/t21>. – Заголовок з екрана.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // Там же. – 1992. – № 6. – Ст. 56.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Там же. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446.

Рішення Конституційного Суду України № 5-рп/2008 від 02.04.2008 р. (справа щодо офіційного тлумачення положень ч. 2 ст. 122 Конституції України, ч. 3 ст. 2 Закону України “Про прокуратуру”) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=9953>. – Заголовок з екрана.

Керівні принципи, що стосуються ролі осіб, які здійснюють судове переслідування: прийняті VIII Конгресом ООН з попередження злочинності та поводження з правопорушниками, Гавана, Куба, 27 серп. – 7 верес. 1990 р. // Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. / А. В. Лапкін. – Харків: Право, 2014. – С. 46-51.

Про роль державного обвинувачення в системі кримінального правосуддя: Рекомендація R (2000) 19 Комітета Міністрів державам-членам Ради Європи, прийнята 6 жовт. 2000 р. // Там же. – С. 52-60.

Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві закону: Рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи 1604 (2003), схвалена Постійним комітетом від імені Асамблеї 27 трав. 2003 р. // Там же. – С. 61-63.

Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві закону: Відповідь Комітету Міністрів Ради Європи на Рекомендацію ПАРС 1604 (2003), прийнята на 870-й зустрічі заступників міністрів 2 квіт. 2004 р. // Там же. – С. 64.

Про роль прокуратури поза системою кримінального пра-

восуддя: Рекомендація СМ/Рес (2012) 11 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи, прийнята 19 вер. 2012 р. // Там же. – С. 65-69.

Європейські керівні принципи з етики і поведінки для прокурорів (Будапештські керівні принципи): прийняті на 6-й конф. ген. прокурорів країн Європи 31 трав. 2005 р., Будапешт) // Там же. – С. 70-73.

Стандарти професійної відповідальності, основні обов'язки і права прокурорів: прийняті Міжнародною Асоціацією Прокурорів (МАП) 23 квіт. 1999 р. // Там же. – С. 74-78.

Косюта М. В. Перспективи реформування законодавства про прокуратуру / М. В. Косюта // Вісн. прокуратури. – 2007. – № 7. – С. 12-17.

Кривобок В. Актуальні аспекти удосконалення законодавства про прокуратуру / В. Кривобок // Там же. – 2000. – № 3. – С. 31-33.

Лапкін А. В. Конституційні основи прокурорської діяльності / А. В. Лапкін // Цінності сучасного конституціоналізму. V Тодиківські читання: зб. тез наук. доп. і повідомл. міжнар. наук. конф. молодих учених, аспірантів і студентів (28-29 верес. 2012 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Харків: Права людини, 2012. – С. 172-173.

Лапкін А. Проблеми удосконалення конституційно-правового статусу прокуратури України // Вісник прокуратури. 2019. – № 12. – С. 54-58.

Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.

Литвак О. Проблеми впровадження Закону України “Про прокуратуру” від 14 жовтня 2014 р. / О. Литвак, П. Шумський // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2015. – № 1. – С. 5-10.

Малишев Б. Чи зміниться прокурорське обличчя? : новації закону про прокуратуру / Б. Малишев // Юрид. вісн. України. – 2014. – № 43 (25-31 жовт.). – С. 5

Сербіна А. Органи прокуратури : “перезавантаження”. Ч. 1, 2 / А. Сербіна // Вісн. нац. асоц. адвокатів України. – 2014. – № 8, 9. – С. 28-34; с. 17-22.

Тацій В. Я Актуальні питання конституційної реформи та державного розвитку на сучасному етапі / В. Я. Тацій // Право України. – 2014. – № 7. – С. 10-18.

Ткаченко В. Нова українська прокуратура: спроби аналізу / В. Ткаченко // Юрид. газета. – 2014. – № 48-49. – С. 18-21.

Трембач І. І. Конституційні основи діяльності прокуратури / І. І. Трембач // Проблеми удосконалення законодавства і практики протидії злочинності у сфері господарської діяльності : зб. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. семінару. – Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2009. – С. 225-227.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 2. Засади організації та діяльності органів прокуратури України

П л а н

1. Поняття, значення і система засад організації та діяльності прокуратури України.
2. Зміст засад організації та діяльності органів прокуратури:
  - 1) верховенства права та гуманізму;
  - 2) законності;
  - 3) справедливості діяльності прокуратури;
  - 4) неупередженості і об'єктивності;
  - 5) незалежності;
  - 6) політичної нейтральності прокуратури;
  - 7) недопустимості незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади;
  - 8) поваги до незалежності суддів;
  - 9) прозорості прокурорської діяльності;

- 10) презумпції невинуватості;
- 11) неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки;
- 12) єдності;
- 13) централізації прокуратури;
- 14) здійснення функцій прокуратури виключно прокурами;
- 15) публічності;
- 16) демократизму;
- 17) професіоналізму прокурорів;
- 18) територіальності;
- 19) спеціалізації;
- 20) зональності та предметності.

Завдання

3. У наказі Генерального прокурора від підпорядкованих йому прокурорів вимагалось:

1) забезпечити нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, передусім щодо запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими;

2) при здійсненні нагляду керуватися, перш за все, цим та іншими наказами Генерального прокурора, а в частині, не врегульованій ними, – іншими актами законодавства;

3) надавати пріоритетне значення захисту прав представників національних меншин, малозабезпечених, безпартійних і колишніх співробітників суду і правоохоронних органів;

4) при виявленні порушень закону інформувати про це відповідні контролюючі та правоохоронні органи, не використовуючи заходів реагування;

5) встановити особливий доступ до інформації, що стосується наглядової діяльності в цьому напрямку.

Оцініть відповідність такого наказу Генерального прокурора України засадам організації і діяльності прокуратури України.

4. Керівник обласної прокуратури видав розпорядження, яке забороняло прокурорам давати коментарі і поширювати будь-

які відомості по кримінальному провадженню про вбивство інкасаторів без попереднього узгодження з прес-секретарем обласної прокуратури.

Чи було цим розпорядженням порушено засаду прозорості діяльності органів прокуратури України? Відповідь обґрунтуйте.

5. Прокурор Шпак напередодні виборів виявив бажання стати депутатом обласної ради. За порадою з цього приводу він звернувся до керівництва. Керівник прокуратури попередив, що подібне рішення суперечить zasadі політичної нейтральності прокуратури, крім того, ним порушуються вимоги щодо несумісності, а отже, він буде змушений звільнити Шпака з органів прокуратури у разі висунення ним своєї кандидатури на вибори. Шпак заперечив, вказавши, що такі вимоги обмежують його конституційне право обирати і бути обраним.

Розв'яжіть суперечку. Чи можуть прокурори бути депутатами рад різних рівнів?

6. Керівник обласної прокуратури в усній телефонній розмові вимагав від прокурора окружної прокуратури провести перевірку і розпочати досудове розслідування проти керівництва приватного підприємства, розташованого на території району. Прокурор окружної прокуратури відмовився виконувати цю вказівку, вважаючи, що підстав для таких заходів немає. Натомість керівник обласної прокуратури наполягав на її виконанні і поставив питання про притягнення прокурора окружної прокуратури до дисциплінарної відповідальності, оскільки той порушує засаду централізації органів прокуратури і положення закону щодо підпорядкування прокурорів.

Висловіть власну думку щодо позицій сторін у спорі.

Список нормативно-правових актів та літератури

Наказ Генерального прокурора «Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України» № 365 від 07.08.2020

Наказ Генерального прокурора від 11.11.2020 № 520 «Про ор-

ганізацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури» № 520 від 11.11.2020

Наказ Генерального прокурора від 06.08.2020 № 363 «Про організацію роботи органів прокуратури з особистого прийому, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації» № 363 від 06.08.20

Інструкція про порядок розгляду звернень і запитів та особистого прийому громадян в органах прокуратури України № 363 від 06.08.20

Інструкція про порядок забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури України № 363 від 06.08.20

Аширова, Л.М. Проблемы реализации принципа справедливости в уголовном процессе [Текст] / Л.М. Аширова; под науч. ред. заслуж. юриста РФ, д-ра юрид. наук, проф. З.Д. Еникеева. – М. : Изд-во «Юрлитинформ», 2007. – 256 с.

Банчук О.А. Вимоги статті 6 Конвенції про захист прав людини та основних свобод до процедури здійснення судочинства [Текст] / О.А. Банчук, Р.О. Куйбіда. – К.: ІКЦ «Леста», 2005. – 116 с.

Беспалько, І.Л. Система принципів кримінального процесу та проблеми їх класифікації [Текст] : монографія / І.Л. Беспалько. – Х.: ФІНН, 2011. – 215 с.

Білюга С. П. Основні принципи взаємовідносин органів прокуратури та судової влади / С. П. Білюга // Вдосконалення діяльності прокуратури – шлях до реформування кримінальної юстиції: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28 трав. 2010 р.). – Львів: Галиц. друкар / Львів. держ. ін-т новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола, Громадська організація “Центр громадської адвокатури”, 2010. – С. 21-25.

Бринцев В. Засади діяльності органів прокуратури в контексті рішень Конституційного Суду України / В. Бринцев, І. Буравльов // Вісн. Конституц. Суду України : загальнодержавне періодичне видання. – 2012. – № 1. – С. 167-177.

Гриненко, С.О. Реалізація принципу безпосередності у судових стадіях кримінального процесу України [Текст] : монографія / С.О. Гриненко. – Х.: Оберіг, 2008. – 220 с.

Грицаєнко Л. Р. Реалізація принципу незалежності в діяльності прокуратури України в контексті світового досвіду / Л. Р. Грицаєнко // Держава і право. Юрид. і політ. науки : зб. наук.

пр. – Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – Вип. 58. – С. 510-517.

Жоган Р. Шляхи демократизації принципу єдиної централізованої системи прокуратури в Україні / Р. Жоган // Вісник прокуратури. – 2008. – № 12. – С. 62-69.

Лакизюк В. Гласність в системі принципів організації та діяльності прокуратури України / В. Лакизюк, Г. Михайленко, В. Малюга // Там же. – 2001. – № 4. – С. 16-21.

Лапкін А. В. Принцип незмінюваності прокурора у кримінальному провадженні // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2015. – Вип. 2. – Т. 3. – С. 85-89.

Малюга В. Система принципів організації та діяльності прокуратури: суть, класифікація / В. Малюга // Вісник прокуратури. – 2001. – № 6. – С. 31-36.

Михайленко Г. В. Поняття, значення принципів організації та діяльності прокуратури / Г. В. Михайленко, В. Малюга // Там же. – 2001. – № 3. – С. 22-27.

Молованюк В. Гласність – важливий принцип діяльності прокуратури / В. Молованюк // Вісник прокуратури. – 2003. – № 1. – С. 126-128.

Мычко Н. Понятие, значение и общая характеристика основных принципов организации и деятельности прокуратуры / Н. Мычко // Юрид. вестн. – 2000. – № 4. – С. 94-98.

Попович Є. Суть і ознаки принципів організації та діяльності прокуратури / Є. Попович // Вісник прокуратури. – 2006. – № 9. – С. 65-70.

Руденко М. Спеціалізація як принцип побудови прокурорської системи / М. Руденко // Юрид. вісн. України – 2012. – № 42 (20-26 жовт.). – С. 6-7.

Тертишник В. Функції та гарантії незалежності прокурора у правовій державі / В. Тертишник, О. Тертишник // Вісн. прокуратури. – 2010. – № 6. – С. 47-53

Ткач А. Взаємодія прокуратури та інститутів громадянського суспільства у реалізації принципу гласності / А. Ткач // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 12. – С. 121-128.

Черв'якова О. Забезпечення принципу гласності в діяльності органів прокуратури / О. Черв'якова // Вісн. прокуратури. – 2001. – № 2. – С. 90-93.

Юдківська, Г.Ю. Конфлікт між презумпцією невинуватості та свободою слова при висвітленні ЗМІ кримінальних процесів: точка зору Європейського суду з прав людини [Текст] / Г.Ю. Юдківська // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 1. – С. 40–44.

Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 3. Система та структура органів прокуратури України

П л а н

1. Система органів та установ прокуратури України.
2. Офіс Генерального прокурора. Генеральний прокурор: порядок призначення та звільнення. Повноваження Генерального прокурора.
3. Обласні прокуратури.
4. Окружні прокуратури.
5. Спеціалізована антикорупційна прокуратура.
6. Генеральна інспекція.
7. Прокурорське самоврядування: завдання та організаційні форми.
  - 7.1. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури.
  - 7.2. Рада прокурорів України.

8. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів.
9. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів.
10. Тренінговий центр прокурорів України.

Завдання

7. Указом Президента України з метою покращення доступності системи прокуратури для населення було утворено Куп'янську окружну прокуратуру, визначено її структуру – два відділи та штатну чисельність – 12 прокурорів. Одночасно Президент України запропонував Генеральному прокурору призначити на посаду керівника цієї прокуратури Іванова.

Чи має Президент України такі повноваження? В якому порядку утворюються місцеві прокуратури та призначаються їх керівники?

8. Керівник прокуратури Закарпатської обл., вивчивши показники роботи Хустської окружної прокуратури за півріччя, прийняв рішення щодо необхідності утворення у структурі цієї прокуратури нового відділу з питань процесуального керівництва досудовим розслідуванням з місцем розташування в Іршавському р-ні. Користуючись повноваженнями, передбаченими п. 7 ч. 1 ст. 11 Закону України “Про прокуратуру”, він видав наказ про утворення відповідного підрозділу в окружній прокуратурі, а також про призначення його керівника та заступника керівника. Керівник Хустської окружної прокуратури заперечив необхідність утворення зазначеного підрозділу, а також наполягав на тому, що відповідно до ст. 13, 39 Закону України “Про прокуратуру” саме він, а не керівник обласної прокуратури, має повноваження щодо вирішення цього питання та призначення керівництва відділу. З огляду на це, він видав наказ про скасування наказу керівника обласної прокуратури.

Розгляньте ситуацію з урахуванням повноважень керівників обласних та окружних прокуратур, а також правил підпорядкування прокурорів.

9. У зв'язку із закінченням строку повноважень керівника Миколаївської обласної прокуратури Кравченка Рада прокурорів України рекомендувала Генеральному прокурору повторно призначити його на цю посаду. Генеральний прокурор відмовив у призначенні даної особи на цю посаду, мотивувавши це тим, що, по-перше, Кравченко вже обіймав цю посаду два строки підряд; по-друге, зазначена рекомендація не погоджена із органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів. Рада прокурорів України звернулася до органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів, зі скаргою на дане рішення Генерального прокурора.

Розгляньте ситуацію, виходячи із повноважень Ради прокурорів України та органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів.

10. У зв'язку із систематичним недостатнім фінансуванням органів прокуратури, внаслідок чого прокурори змушені за власний кошт придбавати канцелярське приладдя, їздити у службові відрядження, винаймати житло та ремонтувати приміщення прокуратур, всеукраїнська конференція працівників прокуратури прийняла рішення звернутися до Кабінету міністрів України із пропозицією збільшити фінансування органів прокуратури на 1 млрд 759 млн грн на рік, а також зобов'язати прокурорів утриматися від реалізації функції представництва інтересів держави у судах, доки Кабінет міністрів України не виділить необхідні для фінансування прокуратури кошти.

Дайте правову оцінку даному рішення з точки зору передбачених законом повноважень всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України [Електронний ресурс] : наказ Генерального прокурора № 365 від 07.08.2020. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/gn>. – Заголовок з екрана..

Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс] : наказ Генерального прокурора України № 149 від 12.04.2016 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0149900-16>. – Заголовок з екрана.

Положення про Раду прокурорів України [Електрон. ресурс]: затв. всеукраїнською конференцією прокурорів від 27.04.2017. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.

Бабкова В. С. Организационно-правовые проблемы контроля в прокурорской деятельности. – Х.: Легас, 2001. – 176 с.

Бабкова В. С. Деякі аспекти реформування системи прокуратури // Порівняльно-аналітичне право. – 2019. – № 4. – С. 400-403.

Біленчук П. Д. Новітні тенденції інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів прокуратури / П. Д. Біленчук, О. Шульга // Вдосконалення діяльності прокуратури – шлях до реформування кримінальної юстиції: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28 трав. 2010 р.). – Львів : Галиц. друкар, 2010. – С. 26-30.

Давиденко Л. Організація роботи міської (районної) прокуратури / Л. Давиденко, П. Каркач // Вісн. прокуратури. – 2002. – № 3. – С. 128.

Давиденко Л. Службові обов'язки. Їх розподіл у міській (районній) прокуратурі / Л. Давиденко, П. Каркач // Вісн. прокуратури. – 2003. – № 3. – С. 24-28.

Данілін С. В. Самоврядування прокурорів як засіб підтримання етичних засад їх діяльності / С. В. Данілін // Юрид. осінь 2013 р.: зб. тез доп. та наук. повідомл. учасн. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів (Харків, 14 листоп. 2013 р.) / Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого”. – Харків: Право, 2013. – С. 378-380.

Жовнір С. Система органів прокуратури за Законом України “Про прокуратуру” від 14 жовтня 2014 р / С. Жовнір // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2015. – № 1. – С.113-117.

Іваницький С. О. Тенденції розбудови професійного самоврядування в системі прокуратури, судової влади та адвокатури /

С. О. Іваницький // Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту. Серія: Юриспруденція. – 2014. – № 10-2. – Т. 2. – 120-121.

Каркач П. М. Організація роботи районної, міської прокуратури: наук.-практ. посіб. / П. М. Каркач. – Харків: Право, 2013. – 336 с.

Лапкін А. В. Спеціалізована антикорупційна прокуратура як суб'єкт процесуального керівництва досудовим розслідуванням корупційних злочинів / А. В. Лапкін // Актуальні питання виявлення, досудового розслідування та запобігання корупційним правопорушенням : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 24 квіт. 2015 р.). – Дніпропетровськ : Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ, 2015. – С. 49-52.

Литвак О. Проблеми впровадження Закону України “Про прокуратуру” від 14 жовтня 2014 року / О. Литвак, П. Шумський // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2015. – № 1. – С. 5-10.

Матвієць А. Шляхи оптимізації структури та компетенції природоохоронних підрозділів прокуратури / А. Матвієць // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 12. – С. 98-105.

Основи організації роботи та управління в органах прокуратури України: підручник / Є. М. Блажівський, М. К. Якимчук, І. М. Козьяков та ін. – Київ: Алерта, 2013. – 486 с.

Печенкін І. Антикорупційна реформа в Україні: місце і роль органів прокуратури як координатора протидії злочинності та корупції / І. Печенкін // Віче : журн. Верхов. Ради України. – 2015. – № 4. – С. 24-27.

Прінь Л. Інформаційно-аналітичне забезпечення – передумова планування роботи / Л. Прінь // Вісн. прокуратури. – 2006. – № 4. – С. 81-85.

Руденко, М. Спеціалізована антикорупційна прокуратура: становлення, розвиток, організація та функціонування / М. Руденко // Вісник прокуратури. - 2016. - N 1. - С. 5-13

Середа Г. Концептуальні засади наукового забезпечення інформатизації прокуратури / Г. Середа, І. Рогатюк, В. Цимбалюк // Вісн. прокуратури. – 2006. – № 5. – С. 14-19.

Сухонос В. Планування роботи в органах прокуратури / В. Сухонос // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 9. – С. 8-13.

Сухонос В. Суть принципів планування діяльності органів прокуратури України / В. Сухонос // Вісн. прокуратури. – 2010. – № 10. – С. 92-97.

Якимчук М. К. Проблеми управління в органах прокуратури України: теорія і практика: [монографія] / М. К. Якимчук. – Київ: Ін-т держави і права НАН України, 2001. – 440 с.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 4. Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів

П л а н

1. Поняття і правове регулювання служби в органах прокуратури.
2. Правовий статус прокурорів.
3. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора.
4. Порядок зайняття посади прокурора окружної прокуратури.
5. Призначення прокурора на тимчасово вакантну посаду. Переведення до іншого органу прокуратури.
6. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарне провадження щодо прокурора.
7. Адміністративні посади в органах прокуратури.
8. Звільнення прокурора з посади. Припинення, зупинення повноважень прокурора.
9. Матеріальне та соціальне забезпечення прокурорів.
10. Підвищення кваліфікації прокурорів.
11. Особливості статусу прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

12. Моральні основи прокурорської діяльності: європейські стандарти та основні засади професійної етики працівників прокуратури України. Етикет поведінки прокурора

13. Якості, необхідні для роботи в органах прокуратури.

Завдання

11. Заяви про участь у доборі кандидатів на посаду прокурора подали: Орос, випускник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого поточного року з дипломом магістра, який, поєднуючи роботу із навчанням, набув стаж роботи 2,5-роки у галузі права; Міленко, який має диплом бакалавра права і стаж практичної роботи в галузі права 3 роки; Лесів, який має вищу юридичну освіту, працює юрисконсультом після закінчення вузу 5,5 років, але є інвалідом дитинства по зору.

Хто з названих осіб може бути допущений до добору кандидатів на посаду прокурора? Які підстави для відмови іншим?

12. Кандидата на посаду прокурора Татарченка, який працював на тимчасово вакантній посаді прокурора Радехівської окружної прокуратури, після виходу на роботу із відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку прокурора, яка обіймала цю посаду на постійній основі, наказом керівника цієї прокуратури було звільнено з тимчасово вакантної посади і виключено з резерву кандидатів на заміщення вакантних посад прокурорів у зв'язку із закінченням трирічного строку, протягом якого дійсні результати кваліфікаційного іспиту. Татарченко не погодився із таким рішенням, посилаючись на те, що у даній місцевій прокуратурі є декілька вакантних посад прокурора, і він може зайняти одну з них тимчасово або на постійній основі.

Розгляньте ситуацію із урахуванням особливостей зайняття тимчасово вакантних посад прокурорів.

13. У володінні прокурора області Струкова знаходяться: три квартири в центрі міста; два замиські будинки, розташовані на земельних ділянках загальною площею 6,5 га; декілька автомобілів, у тому числі “Porsche Cayenne Turbo”, “Mercedes CLS-Class 500

АТ”, BMW X6 та ін. На запитання, звідки в нього такі статки, він пояснює, що це частково є подарунками знайомих і родичів, а частково – придбано на кошти 20-річного сина бізнесмена.

Чи вбачається в даній ситуації порушення етичних вимог до прокурорських працівників? Чи є підстави для притягнення прокурора до юридичної відповідальності?

14. Савченко, який у прийомний день і час прийшов до керівника окружної прокуратури, був змушений чекати його протягом чотирьох годин. Спочатку секретарка повідомила, що у прокурора невідкладні справи, пов’язані з розслідуванням резонансного злочину. Пізніше, коли Савченко звернув увагу, що до кабінету прокурора заходять співробітники прокуратури і сторонні особи з квітами і подарунками, йому сказали, що керівник святкує день народження, тому краще сьогодні його не турбувати і прийти іншим разом. Однак Савченко виявив наполегливість і вирішив чекати далі. Коли прокурор вийшов з кабінету, Савченко звернувся до нього, і у відповідь почув нецензурну лайку. Прокурор з компанією поїхали до ресторану, а Савченко залишив прокуратуру з глибоким розчаруванням в усій прокурорській системі нашої держави.

Висловіть власну думку з приводу ситуації, що склалася. Чи відповідала поведінка керівника місцевої прокуратури та інших працівників етиці прокурорської діяльності? Куди може звернутися Савченко, і які заходи відповідальності можуть бути застосовані до керівника місцевої прокуратури?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про затвердження Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури [Електронний ресурс] : наказ Генерального прокурора № 351 від 18.12.2017 р. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102. – Заголовок з екрана.

Європейські керівні принципи з етики і поведінки для прокурорів (Будапештські керівні принципи): прийняті на 6-й конф. ген. прокурорів країн Європи 31 трав. 2005 р., Будапешт) // Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. / А. В. Лапкін. – Харків: Право, 2014. – С. 70-73.

Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів [Електрон. ресурс]: затв. всеукраїнською конференцією прокурорів від 27.04.2017.– Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua>. – Заголовок з екрана.

Стандарти професійної відповідальності, основні обов'язки і права прокурорів: прийняті Міжнародною Асоціацією Прокурорів (МАП) 23 квіт. 1999 р. // Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. / А. В. Лапкін. – Харків: Право, 2013. – С. 70-75.

Козелецький В. Рекомендації щодо зовнішнього вигляду та поведінки прокурорсько-слідчих працівників, державних службовців та службовців прокуратури / В. Козелецький // Вісн. прокуратури. – 2011. – № 1. – С. 52-54.

Лапкін А. В. Спеціальна підготовка прокурорів // Донецький юридичний інститут: 55 років на теренах освіти і науки : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 13 травня 2016 р.). – Кривий Ріг : Донецький юридичний інститут МВС України, 2016. – С. 124-126.

Лапкін А.В. Роль кваліфікаційного іспиту у становленні особистості професіонала – працівника прокуратури // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Становлення особистості професіонала: перспективи та розвиток» 23 березня 2018 р. – Одеса : ОДУВС, 2018. – С. 122-127.

Лапкін А.В. Психологічні аспекти добору прокурорів // Бочаровські читання : тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю підгот. психологів у Харків. нац. ун-ті внутр. справ (Харків, 13 квіт. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – С. 181-184.

Литвак О. Реформування морально-етичних вимог до прокурора / О. Литвак, П. Шумський // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 5-10.

Мудров А. Правовий статус державних службовців органів прокуратури України / А. Мудров, І. Європіна // Вісн. проку-

ратури. – 2014. – № 4. – С. 8-16.

Подкопаєв С. Професіоналізм прокурорської діяльності / С. Подкопаєв // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 17-21.

Попович Є. Дисциплінарна відповідальність працівників органів прокуратури України: правові проблеми та шляхи їх вирішення / Є. Попович // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2012. – № 3. – С. 22-25.

Толочко О. Дисциплінарна відповідальність прокурорів: недоліки правового регулювання / О. Толочко, С. Подкопаєв // Юрид. журнал. – 2006. – № 6. – С. 65-68.

Толочко О. Професійна поведінка (етика) прокурорів: проблеми нормативного регулювання / О. Толочко, С. Подкопаєв // Юрид. журнал. – 2006. – № 4. – С. 52-54.

Синельщиков Ю. Эмоциональное здоровье прокурорских работников / Ю. Синельщиков // Законность. – 2001. – № 1. – С. 36-41.

Сухонос В. Залежність службової кар'єри від оцінки рівня професійної діяльності кадрів органів прокуратури / В. Сухонос // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 7. – С. 29-34.

Хвесюк В. І. Сучасний стан соціального забезпечення працівників органів прокуратури / В. І. Хвесюк // Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали I Всеукр. наук. конф. (15 берез. 2013 р. – 15 квіт. 2013 р.) / Асоц. випускників Нац. ун-ту “Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого”. – Харків: Точка, 2013. – С. 156-157.

Чефранов А. Оцінки та цінності в нормативному регулюванні прокурорської діяльності / А. Чефранов // Вісн. прокуратури. – 2001. – № 2. – С. 18-23.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 5. Організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку

П л а н

1. Предмет, завдання і правові основи участі прокурора у досудовому розслідуванні.
2. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням: поняття і форми.
3. Повноваження прокурора під час здійснення організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням.
3. Повноваження прокурора на початковому етапі досудового кримінального провадження.
5. Організація і процесуальне керівництво при проведенні гласних та негласних слідчих (розшукових) дій.
6. Участь прокурора при повідомленні про підозру.
7. Вирішення прокурором питань щодо застосування запобіжних заходів.
8. Вирішення прокурором питань щодо продовження строків досудового розслідування, а також зупинення досудового розслідування.
9. Роль прокурора при закінченні досудового розслідування.
10. Організація участі прокурора у досудовому розслідуванні.
11. Поняття, предмет та завдання прокурорського нагляду за негласними та іншими розшуковими діями органів правопорядку.
12. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
13. Організація роботи по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
14. Координаційна діяльність прокуратури у сфері протидії злочинності.

Завдання

15. Під час досудового кримінального провадження прокурор Горб відсторонив слідчого Галушку від проведення досудового розслідування з мотивів неефективного розслідування і провів досудове розслідування самостійно, користуючись повноваженнями слідчого.

Проаналізуйте наведену ситуацію з точки зору відповідності положенням КПК України.

16. До чергової частини Київського РВ НП у Харківській обл. звернувся мешканець м. Харкова Попов з повідомленням про те, що з його гаража викрадено автомашину ВАЗ-2107. Черговий запропонував Попову написати заяву, в якій викласти всі обставини події. Постраждалий відмовився писати заяву, стверджуючи, що для вирішення питання про порушення досудового розслідування досить його усної заяви. Черговий відмовився прийняти усну заяву.

Дайте правову оцінку діям чергового райвідділу поліції. Як у цій ситуації повинен відреагувати прокурор?

17. Під час досудового розслідування слідчий дійшов висновку про необхідність застосування до підозрюваного запобіжного заходу у виді застави, склав відповідне клопотання і звернувся до прокурора за погодженням. Після спливу 10 днів, не маючи відомостей про результати розгляду свого клопотання, слідчий направив його безпосередньо до слідчого судді, який прийняв рішення про застосування вказаного запобіжного заходу.

Дайте правову оцінку діям слідчого, прокурора і слідчого судді.

18. У зв'язку з невстановленням місця знаходження Горунова, якому повідомлено про підозру у вчиненні розбійного нападу, слідчий після проведення всіх слідчих дій, які можливо виконати за відсутності Горунова, зупинив провадження у справі. Через 15 днів з'ясувалося, що Горунов перебуває в Н-ській обл. Не відновлюючи провадження у справі, слідчий допитав матір Горунова як свідка, а потім виїхав у Н-ську обл., затримав Горунова і

особисто перепровадив його на місце досудового слідства, а потім відновив досудове розслідування.

Оцініть законність дій слідчого. Яке рішення у справі повинен прийняти прокурор?

19. Під час процесуального керівництва досудовим розслідуванням керівник окружної прокуратури виявив, що з боку оперативного підрозділу кримінальної поліції відсутні клопотання про проведення розшукових дій, які, на його думку, були необхідними. У зв'язку із цим він витребував для перевірки оперативно-розшукову справу, а також супутні реєстраційні, облікові, звітні та інші відомості щодо здійснення оперативно-розшукових заходів відповідним оперативним підрозділом кримінальної поліції, а також вніс на ім'я начальника райвідділу поліції подання з вимогою притягнути винних у бездіяльності співробітників кримінальної поліції до дисциплінарної відповідальності.

Дайте правову оцінку діям прокурора у даній ситуації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/t21>. – Заголовок з екрана.

Про Державне бюро розслідувань [Електронний ресурс] : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-19/print1449759111103058>. – Заголовок з екрана.

Про Національне антикорупційне бюро України [Електронний ресурс] : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/про%20антикорупційне%20бюро>. – Заголовок з екрана.

Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.07.2015 р. –Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>. – Заголовок з екрана.

Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від

18.02.1992 р. // Там же. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

Порядок організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні: : затв. наказом Ген. прокуратури України № 51 від 28.03.2019. – Режим доступу: <http://www>.

[gr.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102](http://www.gr.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102). – Заголовок з екрана.

Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність [Електрон. ресурс]: наказ Генерального прокурора України № 4/1гн від 03.12.2012 р. – Режим доступу: http://www.gr.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102. – Заголовок з екрана.

Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань [Електронний ресурс] : наказ Генерального прокурора України № 139 від 06.04.2016 р. – Режим доступу:

http://www.gr.gov.ua/ua/pd.html?_m=publications&_t=rec&id=110522. – Заголовок з екрана.

Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу [Електронний ресурс] : наказ Ген. прокурора України № 110 від 25.06.2019. – Режим доступу: http://www.gr.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102. – Заголовок з екрана.

Бабкова В. Проблеми здійснення прокурором наглядових повноважень у формі процесуального керівництва під час проведення досудового розслідування / В. Бабкова // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. - № 3. – С. 71-73.

Бабкова В. С. Координаційна діяльність прокуратури у сфері кримінального провадження / В. С. Бабкова // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2014. – № 1(спец. вип.). – С. 13-19.

Бабошин А.М. Сутність та функціональна структура кримінально-процесуальної діяльності прокурора [Текст] / А.М. Бабошин // Наук. зап. Львів. ун-ту бізнесу та права. – 2013. – Вип. 11. – С. 270-282.

Бортун М. Взаємодія прокурора зі слідчим, слідчим суддею на стадії досудового розслідування / М. Бортун // Там же. –

2013. – № 4. – С. 95-100.

Вінаков А. В. Окремі напрямки вдосконалення наглядової діяльності прокуратури за оперативно-розшуковою діяльністю органів внутрішніх справ, яка здійснюється з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем / А. В. Вінаков // Право і Безпека : наук. журн. – 2014. – № 3. – С. 99-103.

Глушков В. Система прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю і досудовим розслідуванням у законодавстві України та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз / В. Глушков, О. Білічак // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2012. – № 4. – С. 75-82.

Гультай П. М. Реалізація основних засад кримінального провадження при здійсненні прокурорського нагляду за законністю застосування запобіжних заходів у досудовому розслідуванні / П. М. Гультай // Право України. – 2013. – № 3-4. – С. 466-473.

Данильченко Ю. Нагляд за досудовим розслідуванням. Проблемні питання [Текст] / Ю. Данильченко // Вісник прокуратури. - 2015. - N 12. - С. 28-37.

Зеленецкий В.С. Прокурорский надзор за исполнением органами дознания и досудебного следствия законов при приеме, регистрации, проверке и разрешении заявлений и сообщений о преступлениях. – Х.: Восточно-региональный центр гуманитарно-образовательных инициатив, 2004. – 446 с.

Костенко С. Дотримання конституційних прав і свобод громадянина при повідомленні про підозру у вчиненні кримінального правопорушення: точка зору практичного працівника / С. Костенко // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 5. – С. 95-103.

Лапкін А. В. Роль прокурора у забезпеченні прав і законних інтересів потерпілого в кримінальному судочинстві України: монографія / А. В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 264 с.

Лапкін А. В. Проблеми взаємодії прокурора і слідчого судді у кримінальному провадженні / А. В. Лапкін // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – 2013. – Вип. 2 (63). – С. 255-265.

Лапкін А. Забезпечення прокурором законності застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні / А. Лапкін // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2014. – № 1 (34). – С. 58-63.

Лапкін А.В. Координаційна діяльність органів прокуратури України у сфері кримінального провадження / А. В. Лапкін // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія “Право”. – 2013. – № 1082. – С. 322-326.

Лапкін А.В. Диференціація форм закінчення досудового розслідування і роль прокурора в їх застосуванні // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2016. – Вип. 3. – С. 87-97.

Марчук Н. Основні напрями участі прокурора в кримінальному провадженні на досудових стадіях / Н. Марчук // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2011. – № 4. – С. 57-62.

Марчук Н. Щодо визначення поняття “прокурор” в кримінальному провадженні / Н. Марчук // Вісн. прокуратури. – 2012. – № 8. – С. 3-10.

Марчук Н. В. Щодо визначення змісту діяльності прокурора зі здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням / Н. В. Марчук // Наук. вісн. Дніпропетров. держ. ун-ту внутр. справ: зб. наук. пр. – 2012. – № 2. – С. 369-376.

Молодик В. В. Організаційно-правові основи взаємодії прокуратури й органів розслідування в Україні. Історичний досвід і сучасний стан / В. В. Молодик // Право і Безпека : наук. журн. – 2013. – № 4 (51). – С. 43-48.

Проблеми забезпечення ефективності діяльності органів кримінального переслідування в Україні : монографія / кол. авт. ; за заг. ред. В. І. Борисова, В. С. Зеленецького. – Х. : Право, 2010. – 395 с.

Прокурорський нагляд за додержанням законів органами досудового розслідування: навч. посіб. / О. М. Толочко, О. В. Геселев, М. І. Бортун та ін. – Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2014. – 194 с.

Суходубов Д. В. Координаційна діяльність прокуратури у сфері протидії злочинності : монографія / Д. В. Суходубов. – Харків: Право, 2013. – 248 с.

Трагнюк Р. Р. Прокурорський нагляд за додержанням законів, що забезпечують права обвинуваченого: монографія / Р. Р. Трагнюк. – Харків: Факт, 2004. – 200 с.

Тюрін Г. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням: шляхи вдосконалення / Г. Тюрін // Вісн. прокуратури. –

2013. – № 11. – С. 14-19.

Цимбалістенко О. Правова природа діяльності прокурора на початковому етапі досудового розслідування / О. Цимбалістенко // Вісн. прокуратури. – 2013. – № 6. – С. 69-75.

Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового Кримінального процесуального кодексу України // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59-64.

Шорін М. Організація роботи прокурорів у кримінальному провадженні. Проблемні питання ефективності розподілу обов'язків між процесуальними керівниками / М. Шорін // Вісн. прокуратури. – 2013. – № 5. – С. 62-67.

Шпак О. Правове забезпечення реалізації прокурором процесуального керівництва досудовим розслідуванням / О. Шпак // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2014. – № 4. – С. 106-112.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 6. Підтримання публічного обвинувачення в суді

П л а н

1. Поняття публічного обвинувачення та завдання прокурора в судовому кримінальному провадженні.

2. Підготовка прокурора до участі в судовому розгляді.

3. Повноваження прокурора, який підтримує публічне обвинувачення в суді.

4. Участь прокурора у підготовчому судовому провадженні.

5. Участь прокурора в судовому розгляді.

6. Промова прокурора в суді: структура і зміст.

7. Відмова прокурора від підтримання публічного обвину-

вачення, зміна прокурором публічного обвинувачення та висування додаткового обвинувачення: підстави, порядок і правові наслідки.

8. Участь прокурора у судовому провадженні з перегляду судових рішень.

9. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

Завдання

20. У підготовчому судовому провадженні відносно М. за ч. 1 ст. 212 КК України (ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів) за участю прокурора С. було з'ясовано, що в судове засідання не з'явилися обвинувачений М. та його захисник Д.

Прокурор доповів про можливість призначення справи до судового розгляду, але суддя відклав її за відсутністю зазначених вище учасників процесу.

Чи правильно вирішив суд? Яке можливе реагування прокурора?

21. Судове провадження по обвинуваченню К. у вчиненні злочинів, передбачених ч.2 ст. 146 (незаконне позбавлення волі або викрадення людини) та ч. 1 ст. 129 (погроза вбивством) КК України тривало протягом 3 р. 4 міс. За цей час у справі було проведено 75 судових засідань, які неодноразово відкладалися у зв'язку із неявкою учасників кримінального провадження. Закінчивши 25 червня з'ясування обставин кримінального провадження і перевірку їх доказами, суд оголосив про перехід до судових дебатів, однак не зміг їх розпочати через те, що жодний із 19 членів групи прокурорів, які підтримували публічне обвинувачення, не з'явився у судові засідання. Послідовно призначаючи судові засідання на 02, 03, 04, 05, 06, 09 та 10 липня, після звернення до органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів та Генерального прокурора із вимогою забезпечити присутність прокурорів у судовому засіданні, суд врешті виніс ухвалу про закриття кримінального провадження у зв'язку із відмовою прокурора від підтримання публічного обвинувачення. Своє рі-

шення суд мотивував порушенням розумних строків та інших засад кримінального провадження внаслідок неявки прокурорів, а також застосуванням аналогії права у кримінальному провадженні.

Надайте правову оцінку діям прокурорів та рішенням суду. Чи допустиме у цій ситуації закриття кримінального провадження у зв'язку із відмовою прокурора від публічного обвинувачення?

22. Місцевий суд Н-ського р-ну м. Н-ська у судовому засіданні по обвинуваченню Пальованого за ч. 2 ст. 296 КК України встановив, що органом досудового розслідування Пальований обвинувачувався у розпиванні спиртних напоїв у кафе “Квітка” 22 жовт. 2017 р. близько 15 год спільно зі своїми знайомими Л. та С., після чого, знаходячись у стані алкогольного сп'яніння, Пальований грубо порушував громадський порядок із мотивів явної неповаги до суспільства, висловлювався нецензурно.

На умовляння офіціантів кафе не реагував, а, навпаки, погрожував застосуванням до них фізичної сили. Хуліганським діям Пальованого, які тривали протягом 30 хв, поклали край працівники міліції.

Дії Пальованого органами досудового розслідування кваліфіковані за ч. 2 ст. 296 КК України, тобто як грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, яке вчинено групою осіб.

У ході судового слідства доведено, що хуліганські дії Пальованого були вчинені з особливою зухвалістю у громадському місці й тривали протягом 30 хв, а також були поєднані з опором працівникам міліції. Крім того, допитані в якості свідків офіціанти кафе вказали, що під час вчинення хуліганських дій Пальований разом зі спілльниками шляхом застосування насильства заволоділи у кафе трьома пляшками коньяку «Hennessy» вартістю 1200 грн кожна.

Яке завдання постало перед прокурором? Який документ він повинен скласти і в якому порядку?

23. За обставинами кримінального провадження по обвинуваченню Особа-1 у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України, 25.11.2018 р. близько 22 год між Особа-1 та її співмешканцем Особа-2, які, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, за місцем їх спільного проживання на ґрунті особистих довготривалих неприязних відносин вчинили сварку, в ході якої Особа-1 взяла на кухні зі столу кухонний ніж і нанесла ним удар у грудну клітку Особи-2. У результаті Особа-2 отримав небезпечні для життя в момент заподіяння тяжкі тілесні ушкодження.

Допитана в ході судового розгляду Особа-1 свою вину у вчиненні інкримінованого діяння визнала частково. Повідомила, що ввечері 25.11.2018 р. у них виник конфлікт, під час якого Особа-2 став звинувачувати її у зраді. Вона у відповідь сказала, що чоловік йшов від неї і не повертався. Особа-2 підбіг до неї, погрожуючи, що задушить. Тоді вона правою рукою схопила зі столу кухонний ніж та виставила у сторону чоловіка. Далі ніж увійшов у ліву частину грудної клітки Особи-2 який впав на коліна, а підсудна вибігла з квартири.

Згідно з висновками судово-медичної експертизи № 640 від 31.12.2018 р. спричинення тілесних ушкоджень при падінні потерпілого з положення стоячи долілиць на клинок ножа та самостійному нахромленні потерпілого на лезо ножа малоймовірне. Одночасно встановлено, що завдані потерпілому ушкодження у вигляді проникаючого поранення грудної клітки зліва, пошкодження лівого передсердя є небезпечними для життя в момент заподіяння.

Потерпілий по справі – Особа-2 пояснив, що ввечері 25.11.2018 р. він повернувся додому і побачив, що його співмешканка Особа-1 розпиває алкогольні напої разом із їхнім сусідом Особа-3. При цьому вона знаходилася у стані алкогольного сп'яніння і була напіводягнена. На зауваження, зроблене Особи-1, вона відреагувала ненормативною лексикою і почала сварити його за те, що прийшов додому пізно. На прохання заспокоїтися Особа-1 взяла зі столу кухонний ніж і зі словами “заспокойся навіки сам” вдарила його у груди, після чого він втратив свідомість і нічого не пам'ятає.

Свідок по справі – Особа-3 суду повідомив, що він є сусідом і близьким другом підсудної. У той день вони разом з Особа-1 випивали у її квартирі. Коли додому прийшов чоловік підсудної Особа-2 і став сваритись з нею, він пішов додому. Через деякий

час він повернувся і побачив, що Особа-2 лежить посеред кухні обличчям донизу, а у Особи-1 була істерика. При цьому вона розповіла, що чоловік її душив, а вона вдарила його ножем.

Допитана в якості свідка лікар швидкої медичної допомоги Особа-4 суду повідомила, що будучи черговою, 25.11.2018 р. виїжджала на виклик за місцем проживання підсудної. У квартирі на той момент знаходились жінка (тобто підсудна) та чоловік (Особа-3). Ще один чоловік знаходився на підлозі кухні, був непритомний, та в ділянці серця у нього було ножове поранення. Підсудна в той момент була в заціпенінні та повідомила, що потерпілий душив її, а вона захищаючись вдарила його ножем. Оглянувши підсудну, лікар не виявила на ній жодних слідів насильства.

За обставинами справи складіть проект обвинувальної промови прокурора.

Проведіть за наведеною фавбулою ділову імітаційну гру у складі: суддя, секретар судового засідання, прокурор, захисник, підсудний, потерпілий, представник потерпілого, свідки, судовий експерт.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/t21>. – Заголовок з екрана.

Порядок організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні: : затв. наказом Ген. прокуратури України № 51 від 28.03.2019. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102. – Заголовок з екрана.

Белоусова К. О. Правова природа підтримання прокурором державного обвинувачення в суді (в контексті нового КПК України) / К. О. Белоусова // Право України. – 2013. – № 7. – С. 333-339.

Гловюк, І.В. Проблемні аспекти участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод [Текст] / І.В. Гловюк, С.В. Андрусенко // Вісник кримінального судочинства. – 2015. - № 2. – С. 16-22.

Каркач, П. М. Державне обвинувачення в суді за новим кримінальним процесуальним законодавством України [Текст] : навч. посіб. / П. М. Каркач. - Х. : Право, 2013. - 184 с.

Каркач, П. М. Прокурор у судовому провадженні (процесуальні та криміналістичні аспекти) [Текст] : навч. посіб. / П. М. Каркач ; НЮУ ім. Я. Мудрого. - Харків : Право, 2014. - 184 с.

Каркач, П. М. Прокурор у підготовчому судовому провадженні [Текст] : навч. посіб. / П. М. Каркач ; НЮУ ім. Я. Мудрого. - Х. : Право, 2015. - 60 с.

Ковальова, Я. О. Прокурор в судовому кримінальному провадженні при відмові від підтримання державного обвинувачення та при зміні обвинувачення в суді: організаційно-правові основи та порівняльна характеристика [Текст] : монографія / Я. О. Ковальова ; НЮУ ім. Я. Мудрого. - Харків : Юрайт, 2015. - 168 с.

Козьяков І. Поняття "державне обвинувачення" в доктрині кримінального процесу: етимологія та генеза / І. Козьяков // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. - 2013. - № 3. - С. 41-45.

Козьяков І. Сутність тактики підтримання прокурором державного обвинувачення в умовах дії нового Кримінального процесуального кодексу України / І. Козьяков, Л. Хруслова // Там же. - 2013. - № 2. - С. 56-59.

Корж В. Ефективність підтримання державного обвинувачення: деякі питання теорії та практики / В. Корж // Вісн. прокуратури. - 2001. - № 3. - С. 71-74.

Курочка, М. Й. Етичні засади відмови прокурора від державного обвинувачення [Текст] / М. Й. Курочка, Я. О. Ковальова // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. 2008. Вип. 1. - 2008. - С. 5-12.

Лапкін А. В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. - 2019. - № 21. - С. 123-130.

Лапкін А. В. Правова природа обвинувальної промови прокурора та вимоги до неї / А. В. Лапкін // Проблеми законності. - Харків: Нац. ун-т "ЮАУ ім. Я. Мудрого", 2013. - Вип. 122. - С. 207-215.

Лапкін А. В. Оцінка відмови прокурора від державного обвинувачення крізь призму принципів кримінального процесу

України / А. В. Лапкін // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ. – 2007. – Вип. 3. – С. 134-144.

Лапкін А. В. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення / А. В. Лапкін // Теорія і практика правознавства. – 2011. – № 1; [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://наука.jur-academy.kharkov.ua/index.php>

Лапкін А. В. Проблеми участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості / А. В. Лапкін // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія “Право”. – 2012. – Вип. 11 (1000). – С. 297-301.

Лукайдес, Л. Г. Справедливое судебное разбирательство (комментарий к п. 1 ст. 6 Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод) [Текст] / Л.Г. Лукайдес / Пер с англ Ю. Берестнева, М. Виноградова // Рос. юстиция. – 2004. – № 2. – С.8–20.

Ляш А. Відмова прокурора від державного обвинувачення / А. Ляш // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 3. – С. 32-39.

Олійник О. Б. Прокурорська риторика: підручник / О. Б. Олійник. – Київ: Алеута, 2008. – 304 с.

Підтримання прокурором державного обвинувачення в умовах дії нового Кримінального процесуального кодексу України: зб. метод. рек. / за заг. ред.: В. П. Пшонки, Ю. М. Дьоміна; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. – Київ : Прав. єдність : Алерта, 2013. – 438 с.

Савін, М. Угоди про визнання винуватості та про примирення за Кримінальним процесуальним кодексом України [Текст] / М. Савін // Вісн. нац. акад. прокуратури України. – 2014. - № 1 (34). – С. 99-108.

Сапін О. Прокурор у кримінальному провадженні з перегляду судових рішень: досвід зарубіжних держав / О. Сапін // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2011. – № 2. – С. 107-113.

Толочко, О.М. Право на справедливий судовий розгляд кримінальних справ / О.М. Толочко // Юрид. журнал. – 2006. – № 1 (43). – С. 84–89.

Тюрін, Г.Є. Організаційно-правові основи участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод: монографія / Г.Є. Тюрін. – Х.: Право, 2015. – 225 с.

Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 7. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян

П л а н

1. Предмет, завдання та правові основи нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру.

2. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах.

3. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях тримання затриманих та попереднього ув'язнення.

4. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях позбавлення або обмеження волі.

5. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

6. Акти прокурорського реагування на порушення законів в установах виконання кримінальних покарань.

Завдання

24. При перевірці ізолятора тимчасового тримання (ІТТ) прокурор міста встановив, що Різник перебуває в цій установі п'ять днів на підставі протоколу, складеного слідчим Московського РВ ХМУ УМВС в Харківській обл. Зікінім.

Як повинен реагувати на цей факт прокурор?

25. Під час перевірки додержання законів у кримінально-виконавчій установі закритого типу до прокурора особисто звернувся засуджений Півень, який знаходився у приміщенні камерного типу, зі скаргою, що співкамерники його ображають. Прокурор відповів, що особисті стосунки між засудженими не входять до предмета прокурорської перевірки і порадив звернутися до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Чи правильно вчинив прокурор? Яке рішення доцільно прийняти по цій скарзі?

26. Прокурор, перевіряючи слідчий ізолятор, встановив, що начальник установи своїм наказом зобов'язав вилучені у осіб, взятих під варту, гроші зарахувати на розрахунковий рахунок ізолятора і використовувати їх для потреб установи.

Висловіть своє ставлення щодо законності наказу начальника слідчого ізолятора, підготуйте проект акта прокурорського реагування.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. // Там же. – 2004. – № 3. – Ст. 21.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/t21>. – Заголовок з екрана.

Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. // Там же. – 1993. – № 5. – Ст. 360.

Про адміністративний нагляд за особами, які звільнені з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. // Там же.

– 1994. – № 52. – Ст. 450.

Про організацію діяльності прокурорів з нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [Електрон. ресурс]: наказ Генерального прокурора № 353 від 03.08.2020 р. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/gn>. – Заголовок з екрана.

Минимальные стандартные правила обращения с заключенными [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/prison.shtml. – Заглавие с экрана.

Авер'янов В. Б. Науково-практичний коментар до законів України “Про державну виконавчу службу”, “Про виконавче провадження” / В. Б. Авер'янов, Л. М. Горбунова, В. В. Комаров та ін. – Київ: Юрінком Інтер, 2005. – 320 с.

Бабкова, В. С. Правові засади прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян / В. С. Бабкова // Актуальні проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства й удосконалення діяльності судових і правоохоронних органів України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Луганськ, 20 квіт. 2012 р.) / Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. - С. 409-415

Гура Р. М. Довідник працівника кримінально-виконавчої інспекції / Р. М. Гура, А. Х. Степанюк, В. В. Шкадюк. – Харків: Право, 2005. – 464 с.

Каркач П. М. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань / П. М. Каркач, М. Й. Курочка. – Луганськ: РВВ ЛАВС, 2005.

Кримінально-виконавче право: підручник / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодєд та ін.; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. – Харків: Право, 2011. – 328 с.

Лемак Р. В. Організаційні засади діяльності прокурора по нагляду за додержанням законів в установах виконання покарань / Р. В. Лемак // Вісн. прокуратури. – 2011. – № 6. –

С. 46-50.

Лемак Р. В. Завдання прокурорського нагляду за додержанням законів в органах і установах виконання покарань / Р. В. Лемак // Вісн. прокуратури. – 2006. – № 11. – С. 34-38.

Лемак Р. В. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах виконання покарань / Р. В. Лемак // Там же. – 2008. – № 8. – С. 41-44.

Лемак Р. В. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах виконання покарань : монографія / Р. В. Лемак. – Харків, 2013. – 224 с.

Мельник В. Прокурорський нагляд за поведженням із затриманими і ув'язненими в Україні / В. Мельник // Там же. – 2014. – № 7. – С. 114-119.

Мозгова В. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні покарань, не пов'язаних з позбавленням волі / В. Мозгова, Ю. Чернега // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 6. – С. 56-62.

Прищепя В. Правова природа прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні покарань, не пов'язаних з позбавленням волі / В. Прищепя // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2012. – № 3 (70). – С. 233-241.

Прищепя В. І. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань у вигляді громадських робіт / В. І. Прищепя // Держава і право: зб. наук. пр. Юрид. і політ. науки. – 2012. – Вип. 58. – С. 565-571.

Прищепя В. І. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань у вигляді виправних робіт / В. І. Прищепя // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія “Право”. – 2012. – № 1034. – С. 262-265.

Прищепя В. І. Повноваження прокурора при здійсненні нагляду за додержанням законів при виконанні покарань, не пов'язаних з позбавленням волі / В. І. Прищепя // Теорія і практика правознавства. – 2013. – № 1; [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/1.2013/Prishepa.pdf

Шандула О. О. Прокурорський нагляд за законністю застосування до засуджених дисциплінарних заходів при відбуванні кримінальних покарань у виді громадських та виправних робіт / О. О. Шандула // Юрист України : наук.-практ. журн. – 2014. – № 3. – С. 53-60.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

Т е м а 8. Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках, передбачених законом

П л а н

1. Сутність, завдання і правові основи представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

2. Приводи та підстави представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

3. Форми представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

4. Досудовий етап реалізації прокурором функції представництва.

5. Організація роботи прокурора щодо підготовки позовів і заяв до суду.

6. Участь прокурора у судовому розгляді справи.

7. Оскарження прокурором рішень суду при здійсненні функції представництва.

8. Участь прокурора у виконавчому провадженні.

9. Особливості реалізації прокурором функції представництва в окремих видах судочинства у:

а) цивільному,

б) господарському,

в) адміністративному,

г) кримінальному судочинстві.

З а в д а н н я

27. До керівника окружної прокуратури звернувся представник відділення комерційного банку з пропозицією здійснюва-

ти представництво інтересів банку в суді у справах про повернення виданих фізичним особам кредитів. Він мотивував це тим, що через неповернення кредитів банк знаходиться на межі банкрутства, тому неспроможний найняти юристів, а, як йому відомо, представництво інтересів юридичних осіб Законом України “Про прокуратуру” прокурору не забороняється. Одночасно він обіцяв зробити за кошти банку ремонт приміщень прокуратури і посприяти у забезпеченні офісною оргтехнікою.

Як вчинити прокурору у даній ситуації? Чиї інтереси може представляти прокуратура в суді?

28. При встановленні підстав представництва прокурор з’ясував, що згідно з договором оренди нежитлового приміщення № 972 від 18.09.2008 р. Управління комунального майна та приватизації Н-ської міської ради (орендодавець) приватному підприємцю О. було надано в оренду приміщення площею 200 м², яке розташоване по вул. Дунаєвського, 41.

Обов’язки, передбачені договором, орендодавець виконує повністю, проте, орендар систематично порушує строки внесення орендної плати. З моменту укладення договору орендна плата вносилась несвоєчасно, внаслідок чого заборгованість склала 81716,71 грн.

Тривале невиконання з боку орендаря О. вимог договору призвело до негативних наслідків – ненадходження коштів до місцевого бюджету, який є складовою частиною державного бюджету.

Чи є в даній ситуації підстави для здійснення прокурором функцій представництва та у якій саме формі?

Список нормативно-правових актів та літератури

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // Там же. – 1992. – № 6. – Ст. 56.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Там же. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446.

Наказ Генерального прокурора від 21.08.2020 № 389 «Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді» (Із змінами, внесеними згідно із наказом від 08.06.2021 №191) [Електронний ресурс] : наказ Ген. прокурора. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/gp>. – Заголовок з екрана.

Про роль прокуратури поза системою кримінального правосуддя: Рекомендація CM/Res (2012) 11 Комітету міністрів державам-членам Ради Європи, прийнята 19 верес. 2012 р. // Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. / А. В. Лапкін. – Харків: Право, 2014. – С. 65-69.

Бабкова В. С. Деякі проблеми визначення приводів та підстав представництва прокурором інтересів громадянина або держави у суді за новим Законом України «Про прокуратуру» // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2015. – Вип. 2. – Т. 3. – С. 141-145.

Бабкова В. С. Деякі аспекти реформування функції представництва інтересів громадянина або держави в суді за новим Законом України «Про прокуратуру» // Теорія і практика правознавства. – Вип. 1 (7) / 2015.

Бабкова В. С. Проблеми збереження повноважень прокурора щодо представництва інтересів громадян у суді. // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2016. – Вип. 3. – С. 20-28.

Бачун О. Актуальні проблеми реалізації повноважень прокурора у виконавчому провадженні / О. Бачун // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 10. – С. 5-12.

Гузе К. А. Інститут представництва прокурором інтересів громадянина або держави в процесуальних галузях права / К. А. Гузе // Проблеми законності. – 2011. – Вип. 113. – С. 254-261.

Дунас Т. О. Прокурор у цивільному процесі України: сутність, завдання, повноваження: [навч. та наук.-практ. посіб. для студентів] / Т. О. Дунас, М. В. Руденко; за ред. М. В. Руденка. – Харків: Харків юрид., 2006. – 340 с.

Безкровний Є. Звернення як невід’ємний елемент предста-

вництва інтересів громадянина в суді органами прокуратури / Є. Безкровний // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 10. – С. 91-101.

Кириченко В. Представництво в суді інтересів громадянина та держави / В. Кириченко // Вісн. прокуратури. – 2009. – № 3. – С. 31-35.

Лапкін А. В. Участь прокурора у господарському судочинстві // 25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.) / редкол.: В.Я. Тацій, П.В. Тихий, О.В. Бринцев та ін. – Х.: Право, 2016. – С. 81-85.

Наулік Н. Основні аспекти становлення та розвитку діяльності прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді / Н. Наулік // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2013. – № 5. – С. 30-34.

Озерський І. Представництво прокурором інтересів громадян та держави в суді (психолого-правовий аспект) / І. Озерський // Віче. – 2010. – № 6. – С. 15–18.

Палюх А. Збереження за органами прокуратури можливості досудового врегулювання конфлікту під час забезпечення функції представництва інтересів в суді / А. Палюх // Вісн. прокуратури. – 2013. – № 9. – С. 94-100.

Руденко М. Актуальні проблеми представництва прокурором інтересів громадянина або держави у цивільному судочинстві / М. Руденко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2009. – № 3. – С. 67–71.

Руденко М. В. Прокурор у господарському судочинстві: навч. посіб. / М. В. Руденко. – Київ: Ін Юре, 2003. – 380 с.

Стефанчук М. Практична реалізація прокуратурою України функції представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом. Пошук елементів механізму / М. Стефанчук // Вісн. прокуратури. – 2015. – № 1. – С. 22-36.

Стефанчук Р. Проблеми юридичної методології та законодавчої техніки у новому Законі України “Про прокуратуру” / Р. Стефанчук, М. Стефанчук // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 11. – С. 20-32.

Тогобіцька А. Питання правового регулювання діяльності

прокурора у сфері примусового виконання судових рішень / А. Тогобіцька // Вісн. прокуратури. – 2013. – № 1. – С. 71-80.

Черв'якова О. Б. Представницька функція прокурора / О. Б. Черв'якова, Є. А. Субботін, І. Є. Марочкін // Вісн. прокуратури. – 1997. – № 11. – С. 64-67.

Шандула О. О. Деякі аспекти обмеження функції представництва прокурором інтересів громадянина або держави у суді за новим Законом «Про прокуратуру». // Юрист України. – 2015. – № 1-2. – С. 54-59.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

5. СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ ДО УСІХ ТЕМ:

Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (в редакції від 30.09.2016) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

Про прокуратуру [Електрон. ресурс]: Закон України від 14.10.2014 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>. – Заголовок з екрана.

Загальна декларація прав людини від 10 груд. 1948 р. / М-во юстиції України. – Київ: Логос, 1998. – 8 с.

Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій, О. В. Петришин, Ю. Г. Барабаш та ін. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Харків: Право, 2011. – 1128 с.

Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар / за загальною редакцією професорів В.Г.

Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с

Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова; у 2 т. Т. 1. – Х. : Право, 2012. – 768 с.

Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково – практичний коментар / Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова; у 2 т. Т. 2. – Х. : Право, 2012. – 664 с.

Уголовный процессуальный кодекс Украины : Научно-практический комментарий / Отв. ред.: С.В. Кивалов, С.Н. Мищенко, В.Ю. Захарченко. – Х.: Одиссей, 2013. – 1184 с.

Прокуратура України: академ. курс : підручник / В. В. Сухонос [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сухонос. - Суми : ВТД "Університет. кн.", 2005. - 566 с.

Прокуратура України / за заг. ред. О. І. Медведько. - Київ : Юрінком Інтер, 2009. - 576 с.

Прокурорський нагляд в Україні: підруч. для студентів / за ред. І. Є. Марочкіна, П. М. Каркача. – Харків: Одиссей, 2005. – 240 с.

Каркач П. М. Організація роботи районної, міської прокуратури: наук.-практ. посіб. / П. М. Каркач. – Харків: Право, 2013. – 336 с.

Каркач П. М. Органи прокуратури України: навч.-метод. посіб. / П. М. Каркач, С. М. Іванов. – Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2007. – 360 с.

Каркач, П. М. Функції прокуратури України: навч. посіб. / П. М. Каркач ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. - Харків : Право, 2015. – 248 с.

Косюта М. В. Прокуратура України: навч. посіб. / М. В. Косюта. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ: Знання, 2010. – 404 с.

Лапкін А. В. Основи прокурорської діяльності в Україні : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 6-те, змін. та доповн. – Харків: Право, 2020. – 150 с.

Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар / А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2015. – 680 с.

Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.

Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.

6. СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Адміністративне судочинство – форма реалізації судової влади, у процесі якої вирішуються юридично значущі справи, що виникають у сфері управлінських правовідносин за наявності публічного інтересу.

Апеляція – спосіб оскарження судового вироку чи рішення, які не набрали чинності згідно із процесуальним законодавством, до апеляційного суду з метою перевірки їх законності та обґрунтованості.

Атестація – перевірка та оцінка ділової кваліфікації працівників органів прокуратури на предмет їх відповідності посаді, яку вони обіймають.

“Вісник прокуратури” – офіційний друкований орган Офісу Генерального прокурора.

Господарське судочинство – форма реалізації судової влади, у процесі якої вирішуються правові конфлікти, що виникають у сфері господарських правовідносин. Зміст господарського судочинства полягає в розгляді й вирішенні правових конфліктів між суб’єктами, що здійснюють господарську або іншу економічну діяльність.

Дисциплінарне провадження – процедура розгляду органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів, дисциплінарної скарги, в якій містяться відомості про вчинення прокурором дисциплінарного проступку.

Дізнання – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків.

Досудове розслідування – діяльність спеціально уповноважених органів держави по виявленню злочинів та осіб, які їх вчинили, збиранню, перевірці, всебічному, повному й об’єктивному дослідженню та оцінці доказів, виявленню причин та умов вчинення злочинів, що здійснюється на стадії кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Досудове слідство – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів.

Засади організації та діяльності прокуратури – закріплені у Конституції України та в інших законах України основоположні вимоги, що містять призначення прокуратури в державі та суспільстві, завдання та повноваження прокурорів, зміст і характер правових заходів і засобів здійснення нагляду за точним і одноманітним виконанням законів у державі, ознаки та якості, які допомагають відокремити органи прокуратури від інших державних органів, у тому числі й від правоохоронних.

Касація – спосіб оскарження судових рішень, які вступили в законну силу, до вищого спеціалізованого суду.

Кримінальне переслідування – процесуальна діяльність прокурора у кримінальній справі, спрямована на викриття, засудження і покарання осіб, винних у вчиненні злочину.

Кримінальне провадження – досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв’язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

Кримінальне судочинство – форма реалізації судової влади, у процесі якої розглядаються й вирішуються справи про злочини. Зміст кримінального судочинства полягає в розгляді в судових засіданнях кримінальних справ і застосуванні встановлених законом видів покарання до осіб, винних у вчиненні злочину, або у виправданні невинних.

Міжнародне співробітництво прокуратури – взаємодія органів прокуратури України з компетентними установами інозем-

них держав та міжнародними організаціями з певних питань, пов'язана з необхідністю застосування норм міжнародного права.

Модель прокуратури – певний тип організації і функціонування прокуратури або аналогічних їй органів, зумовлений історичним походженням, місцем і роллю прокуратури в конкретній державі.

Неповна апеляція – перегляд рішень судів першої інстанції на підставі лише тих фактичних даних, що встановлені з матеріалів, наданих особами, які брали участь у справі в суді першої інстанції.

Оперативно-розшукова діяльність – система гласних і негласних пошукових, розвідувальних і контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Орган прокуратури – складова частина системи прокуратури України, організована відповідно до адміністративно-територіального поділу України (територіальні прокуратури) або відповідно до організаційно-структурних та правових відносин у різних сферах суспільного життя (спеціалізовані прокуратури).

Правоохоронна діяльність – спеціалізована діяльність уповноважених державою органів та посадових осіб, яка полягає в захисті інтересів держави, безпеки суспільства, прав і свобод фізичних та юридичних осіб.

Правоохоронні органи – спеціально уповноважені державні органи, наділені владними повноваженнями, діяльність яких спрямована на захист прав, свобод та інтересів громадян, суспільства і держави.

Прокурор – посадова особа, яка перебуває на державній службі в органах прокуратури і має повноваження по здійсненню покладених на прокуратуру функцій та завдань відповідно до встановленої компетенції.

Прокурорське самоврядування – самостійне колективне вирішення прокурорами питань внутрішньої діяльності прокуратури, до яких належать питання організаційного забезпечення прокуратури та діяльності прокурорів, соціального захисту прокурорів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані з виконанням повноважень прокурорів.

Функції прокуратури – головні напрями діяльності про-

куратури, що безпосередньо виражають її сутність та призначення. Функції поділяються на наглядові і ненаглядові.

Цивільне судочинство – форма реалізації судової влади, у процесі якої вирішуються правові конфлікти, що виникають із цивільних, сімейних і деяких інших правовідносин, зміст якої складає розгляд і вирішення юридичних справ, пов'язаних із захистом майнових, особистих немайнових, сімейних та інших прав і законних інтересів суб'єктів права.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з “Основ прокурорської діяльності” здійснюється на підставі результатів поточного контролю (ПК). Загальним об'єктом оцінювання знань студентів є відповідні частини навчальної програми з “Основ прокурорської діяльності”, засвоєння якої й перевіряється під час ПК.

Завданням ПК є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами ПК знань студентів з даного курсу виступають:

а) систематичність та активність роботи на лекціях, семінарських, практичних, лабораторних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань; участь у студентських конференціях, гуртках, конкурсах, олімпіадах; інші форми робіт);

б) виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе та їх презентація; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми роботи).

Оцінювання результатів ПК здійснюється викладачем. Результати ПК знань студентів своєчасно вносяться до журналу обліку роботи викладача та регулярно оголошуються в академічній групі (особисто студенту за його запитом).

Конкретний перелік робіт, що зобов'язаний виконати студент у рамках ПК, критерії їх оцінки (кількість балів) визначаються відповідною кафедрою та доводяться до відома студентів до

початку навчального року, що передує вивченню навчальної дисципліни.

Така інформація оприлюднюється на офіційному сайті Університету (веб-порталі АСУ навчальним процесом).

Підсумковий бал за результатами ПК обчислюється під час останнього практичного заняття відповідного семестру.

Загальна кількість балів за ПК дорівнює 40.

Відповідальність за об'єктивність та своєчасність проведення ПК покладається на викладача, який веде семінарські (практичні) заняття, лектора та завідувача кафедри.

Кафедра визначає порядок ліквідації заборгованості з ПК.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота полягає в додатковому поглибленому опрацюванні студентами окремих питань навчальної дисципліни.

Необхідно самостійно ознайомитись, критично осмислити та зробити висновки з рекомендованого наукового матеріалу.

Основні види самостійної роботи:

- пошук та вивчення додаткової нормативно-правової та наукової літератури;
- ознайомлення з сучасними поглядами на проблемні питання, що висвітлені в періодичних виданнях;
- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекцій.

9. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Основи прокурорської діяльності є навчальною дисципліною, яка викладається кафедрою судоустрою та прокурорської діяльності на Факультеті прокуратури у восьмому семестрі.

Моніторинг знань студентів з даної навчальної дисципліни здійснюється шляхом поточного контролю (ПК) протягом курсу практичних занять та підсумкового контролю знань (ПКЗ) під час іспиту. Підсумкова оцінка знань студента з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності” обчислюється шляхом під-

рахунку суми балів, набраних під час ПК та ПКЗ.

Організація поточного контролю (ПК) знань студентів з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”

Загальним об’єктом оцінювання знань студентів є відповідні частини навчальної програми з курсу “Основи прокурорської діяльності”, засвоєння якої відповідно перевіряється під час практичних занять та письмових робіт.

Завданням ПК є перевірка розуміння та засвоєння навчального матеріалу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь застосовувати отримані знання при відповіді на теоретичні запитання та при виконанні практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань та вмінь студентів протягом ПК є:

Вид активності	Зміст активності	Кількість видів	Кількість балів за вид	Всього-го
Основні				
Відвідування занять	Присутність на занятті (крім випадків, коли студент не готовий)	12	1 бал за кожні 4 занять	3
Відповіді на запитаннях	Розкриття питання з методички або доповнення, відповідь на завдання	12	2	24
Контрольні завдання	Контрольні питання за темами	2	5	10
Додаткові				
Написання і опублікування тез	Наукові тези за темами	2	5	10
Написання і опублікування наукової статті	Наукова стаття за темами	1	10	10

Виконання завдань	Письмове виконання наведених у методичці завдань (включно з написанням документів)	1	2	2
Написання наукової роботи	Наукова робота за темою	1	10	10
Робота з науковою літературою	Анотування (рецензування) наукових статей, монографій	До 3 статей або 1 монографія	1,5 бала за статтю (5 балів за 3 статті), 5 балів за 1 монографію	5
Підготовка реферату (доповіді)	Реферат або доповідь на визначені викладачем питання	1	5	5
Складання кросворду	Складання кросворду з юридичних термінів за темами	1	5	5
Складання тестів	Підготовка тестових питань	15	0,3	5
Складання завдань	Підготовка завдань	5	1	5
Розробка схем, таблиць	Схематичне представлення матеріалу	3	1,5 бала за схему (5 балів за 3 схеми)	5
Складання термінологічних словників	Пошук і визначення основних понять дисципліни	15	0,3	5
Розробка презентацій	Представлення за допомогою техніч-	1	5	5

	них засобів певних питань (тем)			
Участь у роботі студентського гуртка	Виступ з доповіддю на засіданні гуртка, участь у обговореннях	1	5	5

Пояснення

Максимальна кількість балів за результатами практичних занять – **40**.

Мінімально допустима кількість балів – **15**.

Основні види активності дають студенту можливість набрати 37 балів. Вони є обов'язковими для всіх студентів і проходять в аудиторній формі.

Відвідування занять передбачає фізичну присутність студента на занятті. Бали нараховуються по одному за кожні 4 фактично відвіданих занять незалежно від того, відповідав студент на них чи ні. Бали не нараховуються у випадках, коли студент був відсутній (незалежно від причини), запізнився на заняття, був не готовий або допускав порушення навчальної дисципліни.

Відповіді на заняттях передбачають розкриття питань тем, виконання практичних завдань, доповнення. Залежно від обсягу та якості відповіді їх можна оцінювати у 0,5-1,5 бали за заняття.

Контрольні завдання проводяться у формі тестування. Передбачено по 10 завдань з кожної частини курсу, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 0,5 бала.

Додаткові види активності дають можливість добрати бали до 40 і відповідають індивідуальній роботі (яка загалом оцінюється у 5 балів). Відведення на тези, статтю та наукову роботу по 10 балів покликане стимулювати студентів до наукової діяльності і дає їм можливість добрати бали, недоодержані за основні види активності. Додаткові види застосовуються як альтернативні за бажанням студента і узгодженням з викладачем. Можливе обрання **лише одного** додаткового виду активності.

Написання і опублікування тез передбачає підготовку тез наукової доповіді і їх опублікування у збірнику певної студентської наукової конференції, а також виступ на ній (за можливості) з

тематики, що входить до предмета навчальної дисципліни. Тематика тез та конференція, на яку вони будуть подані, визначаються студентом за погодженням з викладачем (науковим керівником). Однократне опублікування тез оцінюється у 5 балів, протягом навчального курсу студент може двічі підготувати тези.

Написання і опублікування наукової статті передбачає підготовку наукової статті з тематики, що входить до предмета навчальної дисципліни, і її опублікування у науковому журналі. Тематика статті визначається студентом за погодженням з викладачем (науковим керівником). Одноосібно опублікована стаття оцінюється у 10 балів, стаття, опублікована двома студентами у співавторстві – у 5 балів кожному зі співавторів.

Написання наукової роботи передбачає проведення студентом наукового дослідження певного питання за тематикою курсу з оформленням його результатів у виді наукової роботи (обсягом 25-30 с.). Робота зараховується у разі захисту її результатів на засіданні наукового гуртка. Максимальна кількість балів за таку роботу – 10 балів.

Виконання завдань оцінюється наприкінці семестру шляхом перевірки конспектів із завданнями. Наявність всіх належно оформлених завдань оцінюється у 2 бали, у разі відсутності або неповноти виконання бали знижуються.

Робота з науковою літературою передбачає ознайомлення студентів з додатковою науковою літературою за тематикою навчальної дисципліни, а також її анотування (рецензування). Може включати вивчення наукових статей або монографії. Анотація (рецензія) складається окремо на кожну статтю обсягом 1,5-2 с., на монографію – 5 с. Оцінюється із розрахунку 1,5-2 бали за кожну анотацію (рецензію), але не більше 5 балів за 3 статті або 5 балів за монографію. Перелік статей (монографій) визначається студентом за погодженням з викладачем.

Підготовка реферату (довіді) передбачає написання студентами розгорнутих (5 с.) відповідей на найбільш проблемні та актуальні питання тем, які оформлюються як індивідуальна робота. Студент може підготувати 2 таких реферати (довіді), кожен з яких оцінюється у 2,5 бала (загалом 5 балів). Тематика рефератів

(доповідей) визначається студентом за погодженням з викладачем.

Складання кросворду передбачає засвоєння студентами юридичної термінології за темами в ігровій формі (кросворд). Мінімальний обсяг кросворду – 10 термінів. Кросворд оцінюється до 5 балів залежно від кількості слів та оригінальності оформлення.

Складання тестів передбачає підготовку студентами тестових завдань з тематики курсу (яка визначається студентами за погодженням з викладачем). Кожний тест, належним чином складений і оформлений (питання і 4 варіанти відповіді, одна з яких є правильною) оцінюється у 0,3 бала, тобто робота у 5 балів передбачає складання 15 тестів. Тести мають бути оригінальними і не повинні дублювати питання, розроблені кафедрою.

Складання завдань передбачає самостійну розробку студентами практичних завдань. Вони мають включати формулювання практичної ситуації та постановку питань до неї. Оцінюється оригінальність завдання, його змістовність, проблемність питань, на які воно розраховане. Кожне завдання оцінюється у 1 бал, тобто за 5 завдань студенти можуть отримати 5 балів.

Розробка схем, таблиць передбачає схематичне представлення матеріалу за темами у виді схем, таблиць, діаграм. Кожній схемі відповідає певне питання курсу. Оцінюється оригінальність, логічність, системність складання схеми. Кожна схема оцінюється у 1,5-2 бали, тобто робота у 5 балів передбачає 3 схеми.

Складання термінологічних словників передбачає пошук і визначення студентами основних понять курсу (прокурор, державне обвинувачення, представництво тощо). У словнику можуть бути представлені як кілька різних визначень одного терміна, так і дефініції різних термінів. Кожне визначення терміна оцінюється у 0,3 бала, тобто робота у 5 балів передбачає опрацювання 15 термінів. Оцінюється оригінальність визначення терміна, науковість, логічність, повнота дефініції.

Розробка презентації передбачає представлення за допомогою аудіовізуальних технічних засобів (ноутбук, проектор тощо) розробок студента з окремих питань або тем курсу. Об'єднує елементи наукової доповіді та складання схем і таблиць. Одна презентація повинна містити не менше 3 елементів і оцінюється до 5

балів. Оцінюється оригінальність презентації, рівень її технічної підтримки, повнота і змістовність викладення матеріалу.

Участь у роботі студентського гуртка передбачає членство студента у роботі студентського гуртка з відповідної навчальної дисципліни, участь у його засіданнях, виступ з особистою доповіддю, участь у обговореннях тощо. Конкретні форми участі студента у роботі гуртка визначаються керівником наукового гуртка та оцінюються ним загалом до 5 балів.

Конкретний перелік тестів, питань та завдань, порядок і час їх складання визначаються кафедрою або викладачем персонально і доводяться до відома студентів на початку навчального семестру, що передує їх проведенню.

Підсумковий бал за результатами поточного контролю (ПК) обчислюється під час останнього практичного заняття відповідного семестру.

Результати ПК знань студентів своєчасно вносяться до журналу обліку роботи викладача та регулярно оголошуються в академічній групі (особисто студенту за його запитом).

Відповідно до наказу ректора операторами кафедр (безпосередньо викладачами) результати ПК вносяться до АСУ навчальним процесом Університету з метою їх обробки та відображення у відомості для проведення ПКЗ.

У разі невиконання завдань поточного контролю (ПК) з об'єктивних причин студенти мають право на ліквідацію заборгованості. Час та порядок складання визначається кафедрою.

Організація підсумкового контролю знань (ПКЗ) студентів з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”

Підсумковий контроль знань студентів з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності” здійснюється у формі усного іспиту. Іспит проводиться за екзаменаційними білетами, кожний з яких містить 3 питання. Перелік питань визначає кафедра судоустрою та прокурорської діяльності та затверджує на своєму засіданні.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів під час ПКЗ та відповідний їм бал наводяться нижче:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих у практичній роботі.
55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської

	діяльності”. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”. 2. Немоżliвість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Переведення підсумкової оцінки за 100-бальною шкалою здійснюється відповідно до нижчевказаної таблиці:

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	За національною системою	За системою Університету
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
A	ВІДМІННО – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня, з кількома помилками	4	80-89
C	ДОБРЕ – у цілому правильна робота, з певною кількістю незначних помилок		75-79
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70-74
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії		60-69
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2	20-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		1-19

10. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

1. Предмет, структура та система курсу “Основи прокурорської діяльності”. Співвідношення курсу “Основи прокурорської діяльності” з іншими навчальними дисциплінами.
2. Історичне призначення, становлення та розвиток органів прокуратури України.
3. Місце прокуратури в системі державних органів України.
4. Мета та завдання діяльності прокуратури.
5. Функції прокуратури: поняття та види.
6. Поняття і класифікація правових основ прокурорської діяльності.
7. Конституційні основи діяльності прокуратури України.
8. Закон України “Про прокуратуру” як основне джерело правового забезпечення органів прокуратури.
9. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти з питань прокурорської діяльності.
10. Відомчі акти Генерального прокурора.
11. Міжнародно-правові стандарти діяльності прокуратури.
12. Поняття, значення та система засад організації та діяльності прокуратури України.
13. Засади верховенства права та гуманізму.
14. Засада законності.
15. Засада справедливості діяльності прокуратури.
16. Засади неупередженості і об’єктивності.
17. Засада незалежності.
18. Засада політичної нейтральності прокуратури.
19. Засада недопустимості незаконного втручання прокуратури в діяльність органів законодавчої, виконавчої і судової влади.
20. Засада поваги до незалежності суддів.
21. Засада прозорості прокурорської діяльності.
22. Засада презумпції невинуватості.
23. Засада неухильного дотримання вимог професійної етики та поведінки.
24. Засада єдності.

25. Засада централізації прокуратури.
26. Засада публічності.
27. Засада територіальності.
28. Засада спеціалізації.
29. Система органів та установ прокуратури України.
30. Офіс Генерального прокурора.
31. Генеральний прокурор: порядок призначення та звільнення. Повноваження Генерального прокурора.
32. Обласні прокуратури.
33. Округні прокуратури.
34. Спеціалізована антикорупційна прокуратура.
35. Прокурорське самоврядування: завдання та організаційні форми.
36. Всеукраїнська конференція прокурорів.
37. Рада прокурорів України.
38. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів.
39. Поняття, завдання та принципи організації роботи в органах прокуратури.
40. Розподіл службових обов'язків в органах прокуратури.
41. Планування роботи в органах прокуратури.
42. Контроль виконання в органах прокуратури.
43. Сутність та завдання розгляду звернень в органах прокуратури.
44. Організація розгляду звернень в органах прокуратури.
45. Поняття і правове регулювання служби в органах прокуратури. Правовий статус прокурорів.
46. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора.
47. Порядок зайняття посади прокурора округної прокуратури.
48. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарне провадження щодо прокурора.
49. Звільнення прокурора з посади. Припинення, зупинення повноважень прокурора.
50. Матеріальне та соціальне забезпечення прокурорів.
51. Європейські стандарти по етиці та поведінці для прокурорів.

52. Основні засади професійної етики прокурорів.
53. Організація роботи по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
54. Предмет, завдання і правові основи участі прокурора у досудовому розслідуванні
55. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням.
56. Повноваження прокурора під час організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням.
57. Участь прокурора на початковому етапі кримінального провадження, а також за законністю ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань.
58. Прокурорський нагляд за додержанням законів при проведенні гласних і негласних слідчих (розшукових) дій.
59. Участь прокурора при повідомленні особі про підозру.
60. Вирішення прокурором питань при застосуванні запобіжних заходів.
61. Вирішення прокурором питань щодо продовження строків досудового розслідування, а також зупинення досудового розслідування.
62. Вирішення прокурором питань при закінченні досудового розслідування.
63. Координаційна діяльність прокуратури у сфері протидії злочинності.
64. Поняття, предмет та завдання прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
65. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність.
66. Поняття публічного обвинувачення та завдання прокурора в судовому кримінальному провадженні.
67. Підготовка прокурора до участі в судовому розгляді.
68. Повноваження прокурора, який підтримує публічне обвинувачення в суді.
69. Участь прокурора у підготовчому судовому провадженні.
70. Участь прокурора в судовому слідстві.
71. Промова прокурора в суді: структура і зміст.

72. Відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення, зміна прокурором публічного обвинувачення та висування додаткового обвинувачення: підстави, порядок і правові наслідки.

73. Участь прокурора у судовому провадженні з перегляду судових рішень.

74. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

75. Предмет, завдання та правові основи нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру.

76. Повноваження прокурора по нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах.

77. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях тримання затриманих та попереднього ув'язнення.

78. Прокурорський нагляд за додержанням законів у місцях позбавлення або обмеження волі.

79. Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

80. Акти прокурорського реагування на порушення законів в установах виконання кримінальних покарань.

81. Сутність, завдання і правові основи представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

82. Приводи та підстави представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

83. Форми представництва прокуратурою інтересів держави в суді.

84. Досудовий етап реалізації прокурором функції представництва. Організація роботи прокурора щодо підготовки позовів і заяв до суду.

85. Участь прокурора у судовому розгляді справи.

86. Оскарження прокурором рішень суду при здійсненні функції представництва.

87. Участь прокурора у виконавчому провадженні.

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Загальний розрахунок годин лекцій, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи.....	6
3. Програма навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”.....	7
4. Завдання до практичних (семінарських) занять.....	11
5. Список нормативно-правових актів та літератури до усіх тем.	51
6. Словник основних термінів.....	53
7. Організація поточного контролю.....	56
8. Самостійна робота.....	57
9. Організація підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни “Основи прокурорської діяльності”.....	57
10. Орієнтовний перелік екзаменаційних питань.....	66